

Aan:
mevrouw M.C.J. van der Tol

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 20 december 2017

Ons kenmerk 51/3.1/2017003375

Behandeld door mevrouw M.T.M. Leijn (0592) 36 53 63

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde over provinciale investeringen in sensortechnologie

Geachte mevrouw Van der Tol,

In uw brief van 29 november 2017 stelde u een aantal vragen over provinciale investeringen in sensortechnologie. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

In hoeverre herkent het college zich in het door de artikelen geschetste beeld?

Antwoord 1

Slechts ten dele.

Zoals wij in onze brief aan Provinciale Staten d.d. 22 november 2016, kenmerk 47/3.9/2016004828, hebben aangegeven, gaat het stimuleren van innovatie per definitie gepaard met risico's. Onze rol is juist ontwikkelingen en acties tot stand brengen die anders niet, in veel mindere mate of veel later tot stand komen. Voor ons beeld verwijzen wij naar deze brief en de behandeling daarvan in de commissie FCBE op 30 november 2016.

Vraag 2

Hoeveel geld heeft de provincie Drenthe precies geïnvesteerd in projecten in het kader van het Sensor dossier? Kunt u middels een overzicht van opbrengsten en kosten per project nader toelichten waaraan deze middelen besteed zijn?

Antwoord 2

In het rapport van Berenschot 'Toekomst Sensorcluster Assen', dat u eveneens op 22 december 2016 is toegestuurd, is een overzicht gegeven. Waar het gaat om de vier 'basisorganisaties' van het sensorcluster (Sensor Universe, INCAS³, Sensor City en HIT) heeft de provincie Drenthe voor € 9,67 miljoen aan subsidies verleend en € 4,41 miljoen aan leningen verstrekt op een totale investering van ca. € 46 miljoen.

Daarnaast heeft de provincie Drenthe vanaf 2008 meer dan € 9 miljoen (inclusief € 5 miljoen voor DOME) bijgedragen aan tal van sensorgerelateerde projecten als Smart Factory, SKA Noord-Nederland, SaWa, IJkakker en SmartBot. Het totaal aan investeringen voor deze overige projecten bedraagt meer dan € 130 miljoen.

Wij hebben in het verleden meermaals op hoofdlijnen gerapporteerd bij de reguliere verslaglegging aan uw Staten en door middel van specifieke rapportages (bijvoorbeeld Statenstuk 2013-568).

Vraag 3

Er is in het kader van dit dossier gewerkt met contractafspraken die achteraf niet waterdicht bleken te zijn (het niet vastleggen van octrooien en patenten). Hoe zijn deze contracten tot stand gekomen? Is er van buiten de organisatie advies gevraagd bij het opstellen van deze contracten? Zo ja, waaruit bestond dit advies? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

De intellectuele eigendomsrechten (IPR) lagen bij INCAS³. Via gebruiksovereenkomsten met andere partijen kon INCAS³ deze te gelde maken.

In de leenovereenkomsten tussen de provincie Drenthe en INCAS³ is vastgelegd dat alle gegenereerde inkomsten uit het verstrekken van IPR en uit spin-offs moesten worden ingezet voor de primaire activiteiten van de onderzoeksorganisatie INCAS³.

De provincie heeft deskundigheid en ervaring met het opstellen van leenovereenkomsten. Het inhuren van extern advies werd toen niet nodig geacht.

Vraag 4

In de artikelen in het DvhN wordt het beeld geschetst dat de oud-directeur van INCAS³, met behulp van Drentse subsidiegelden en leningen, een winstgevend privé-bedrijf heeft kunnen opzetten in Canada. In hoeverre is dit beeld naar uw weten correct? Welke stappen overwegen GS te nemen om die gelden (deels) terug te vorderen?

Antwoord 4

INCAS³ had als oogmerk na een aantal jaren financieel op eigen benen te staan. Als INCAS³ zelf echter inkomsten genereerde, moest dat direct in mindering gebracht worden op subsidies. Ook uit oogpunt van staatssteun moesten de onderzoeks- en commerciële activiteiten gescheiden worden. Daarom is de valorisatie van ontwikkeld intellectueel eigendom ondergebracht in aparte BV's.

Ingu Solutions in Canada is zo'n BV. De oud-directeur van INCAS³ is hier mededirecteur. INCAS³ en Ingu hadden een samenwerkingsovereenkomst waarin geregeld was dat bij winst ook middelen naar INCAS³ zouden vloeien. Of Ingu Solutions winstgevend is of wordt is nog de vraag. Uit gegevens van Ingu Solutions zelf valt op te maken dat het bedrijf in 2017 een omzet heeft van in totaal ca. € 215.000,-- (\$ 255.000,--).

Door het faillissement is INCAS³ uitgetreden uit de samenwerkingsovereenkomst.

De provincie heeft zich gemeld als schuldeiser. De curator is nu aan zet om waar mogelijk eigendommen van INCAS³ te gelde te maken.

Vraag 5

De oud-directeur van INCAS³ heeft, namens INCAS³, dus namens Drenthe, deelgenomen aan een handelsmissie in mei/juni 2015. De provincie Drenthe blijkt letterlijk en figuurlijk niet op de kaart te hebben gestaan bij die bijeenkomst. Was het college van GS op de hoogte van deze situatie? Zo ja, wat hebben GS ondernomen om deze situatie aan de kaak te stellen? Zo nee, hoe kan het dat deze omissie aan de aandacht van GS is ontsnapt?

Antwoord 5

Wij kunnen de conclusie, dat de provincie Drenthe letterlijk en figuurlijk niet op de kaart heeft gestaan, niet staven. De kaart die het Dagblad van het Noorden toont komt inderdaad uit de brochure van de desbetreffende handelsmissie, maar deze beoogt niet de plaatsen aan te geven waar de deelnemende bedrijven vandaan komen. Zo komt bijvoorbeeld geen van de deelnemende bedrijven uit Leeuwarden, Groningen of Zwolle, terwijl deze plaatsen wel op de kaart staan. Deelnemer Boskalis is gevestigd in Papendrecht maar dit staat niet op de kaart.

Wij hebben geen kennis van wat er tijdens de missie inhoudelijk gewisseld is. De provincie stond als subsidieverstrekker op afstand en werd niet op de hoogte gesteld van hetgeen door INCAS³ werd gepresenteerd tijdens conferenties en missies. In de voortgangsrapportages werd hiervan in kwantitatieve zin melding gemaakt. Dit is zeer gebruikelijk en conform de subsidiebeschikking.

Vraag 6

In het artikel is te lezen dat een ambtenaar van de provincie actief betrokken is geweest bij het verstrekken van middelen (€ 50.000,--), door een onderzoek te gunnen aan een kennis, tegen de wens van de gedeputeerde in. Was het college van GS hiervan op de hoogte? Zo ja, wat is de opvatting van dit college over een dergelijke betrokkenheid en handelen van een ambtenaar? Welke stappen heeft dit college indertijd ondernomen? Zo nee, hoe heeft dit voorval aan de aandacht van GS kunnen ontsnappen?

Antwoord 6

Het besluit voor het verstrekken van de opdracht voor het desbetreffende onderzoek is genomen binnen het ambtelijk mandaat.

De toenmalig gedeputeerde werd hierover later geïnformeerd. Naar aanleiding van gesprekken met mensen uit het sensorcluster heeft hij geconcludeerd, dat het voortouw voor dit onderzoek niet bij de provincie hoorde. De opdracht is daarom stopgezet en de opdrachtnemers zijn verwezen naar Sensor Universe. Omdat de provincie de opdracht eenzijdig beëindigde, is zij haar financiële verplichting nagekomen.

Vraag 7

Hoe gaat het college van GS ervoor zorgen dat situaties zoals bovenstaande geschetste kwestie in de toekomst voorkomen kunnen worden?

Antwoord 7

Uiteraard trekken wij lessen uit ervaringen. Zo zijn onze ervaringen met het verstrekken van leningen opgenomen in de evaluatie van het Kader Revolverend Financieren. Dit is behandeld in de Statencommissie FCBE. Daarnaast hebben wij tijdens een Statenbijeenkomst op 31 mei 2017 gesproken met de heer prof. dr. Dries Faems over de geleerde lessen voor wat betreft innovatiestimulering.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

wa/coll.

, wnd. secretaris

, voorzitter

Aan de voorzitter van Provinciale Staten van Drenthe
Dhr. J. van Aartsen
Postbus 122
9400 AC Assen

Onderwerp: schriftelijke vragen ex. art. 41 RvO betreffende provinciale investeringen in sensortechnologie

Assen, 29 november 2017

Geachte heer Van Aartsen,

Op 24 en 25 november jl. publiceerde het Dagblad van het Noorden een tweetal artikelen inzake Sensor City en de uitgaven van de provincie Drenthe aan dat project. Uit de artikelen blijkt dat de provincie maar een zeer klein bedrag kan terugverwachten nadat er voor tientallen miljoenen euro's geïnvesteerd is. D66 heeft in zowel de huidige als de vorige periode kritisch tegenover dit dossier gestaan. Zo vroeg onze fractie in 2014 het college al om een plan om de eventuele successen van sensortechnologie te behouden voor onze provincie.

Naar aanleiding van de recente ontwikkelingen betreffende dit dossier en de publicaties daarover, heeft de fractie van D66 de volgende vragen aan het college van Gedeputeerde Staten (GS):

1. In hoeverre herkent het college zich in het door de artikelen geschetste beeld?
2. Hoeveel geld heeft de provincie Drenthe precies geïnvesteerd in projecten in het kader van het Sensordossier? Kunt u middels een overzicht van opbrengsten en kosten per project nader toelichten waaraan deze middelen besteed zijn?
3. Er is in het kader van dit dossier gewerkt met contractafspraken die achteraf niet waterdicht bleken te zijn (het niet vastleggen van octrooien en patenten). Hoe zijn deze contracten tot stand gekomen? Is er van buiten de organisatie advies gevraagd bij het opstellen van deze contracten? Zo ja, waaruit bestond dit advies? Zo nee, waarom niet?
4. In de artikelen in het DvhN wordt het beeld geschetst dat de oud-directeur van INCAS³, met behulp van Drentse subsidiegelden en leningen, een winstgevend privébedrijf heeft kunnen opzetten in Canada. In hoeverre is dit beeld naar uw weten correct? Welke stappen overwegen GS te nemen om die gelden (deels) terug te vorderen?
5. De oud-directeur van INCAS³ heeft, namens INCAS³, dus namens Drenthe, deelgenomen aan een handelsmissie in mei/juni 2015. De provincie Drenthe blijkt letterlijk en figuurlijk niet op de kaart te hebben gestaan bij die bijeenkomst. Was het college van GS op de hoogte van deze situatie? Zo ja, wat hebben GS ondernomen om deze situatie aan de kaak te stellen? Zo nee, hoe kan het dat deze ommissie aan de aandacht van GS is ontsnapt?
6. In het artikel is te lezen dat een ambtenaar van de provincie actief betrokken is geweest bij het verstrekken van middelen (€50.000), door een onderzoek te gunnen aan een kennis, tegen de wens van de gedeputeerde in. Was het college van GS hiervan op de hoogte? Zo ja, wat is de opvatting van dit college over een dergelijke betrokkenheid en handelen van een ambtenaar? Welke stappen heeft dit college indertijd ondernomen? Zo nee, hoe heeft dit voorval aan de aandacht van GS kunnen ontsnappen?

7. Hoe gaat het college van GS ervoor zorgen dat situaties zoals de bovenstaande geschetste kwestie in de toekomst voorkomen kunnen worden?

Namens de fractie van D66,

Marianne van der Tol